SVN vogelnieuws

Een uitgave van de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland SVN

in samenwerking met het Wim Ruitenbeek Fonds WRF

Inhoudsopgave SVN Vogelnieuws nr.30 september 2024

- Informele bijeenkomst SVN
- In memoriam Willen Rol 30 april 1954 – 7 augustus 2024
- Ruim 30 hectare aan nieuw bos in Noord-Holland
- Schapen ingezet voor natuur in de Amsterdamse Waterleidingduinen
- Plan van aanpak voor uitwerking robuuste oplossing Verbinding A8-A9
- Koeien en grutto's die naast elkaar leven, dat is de oplossing
- Grote zorgen om plannen voor oefenterrein defensie in Zwanenwater
- Over een lengte van tientallen kilometers worden de Markermeerdijken versterkt.
- Europa: Nederland moet weidevogels beter beschermen
- Documenten over ingebrekestelling om Europese Vogelrichtlijn zijn vertrouwelijk
- Geef de natuur een stem
- Nog even aandacht voor het Wim Ruitenbeek Fonds

Informele bijeenkomst SVN

foto Geestmerambacht.nl

Toen we onze Leden, de Vogelwerkgroepen van Noord-Holland, een tijdje geleden vroegen wat ze van SVN zouden willen, kwam er één ding duidelijk bovenaan het wensenlijstje te staan: **"een informele bijeenkomst met z'n allen over vogels"**.

Het SVN-bestuur had daarom in samenwerking met Vogelwerkgroep Alkmaar e/o alle SVN-vertegenwoordigers van haar 15 Leden uitgenodigd voor een vogelexcursie in natuurgebied Geestmerambacht, ingebed in een inloop met koffie en koek en een informele lunch met gedachtewisseling over vogelonderwerpen.

Alkmaar zorgde voor de leuke locatie voor de bijeenkomst namelijk woongemeenschap LiberTerra in Koedijk en nam ook de leiding van de excursie voor z'n rekening. Zondag 8 september was het zo ver. We schoven aan voor koffie en koek en kregen uitleg over LiberTerra en het gebied, natuur en recreatieterrein Geestmerambacht en de Kleimeer, en het daar gevoelde spanningsveld tussen natuur en recreatie. Daarna naar buiten en naar de vogels! Roerdomp niet gezien en Visarend net gemist, maar wel Lepelaars en Goudplevieren gezien. En daarna een rondje door het voedselbos van de woongemeenschap; een eldorado voor zangvogels! We sloten af met een broodjeslunch met een goede discussie o.a. over een SVN-bijdrage aan de totstandkoming van het nieuwe interprovinciale faunabeheerplan ganzen 2025-2030. Kortom, hoewel niet alle leden vertegenwoordigd waren, een zeer geslaagd evenement dat zeker voor herhaling vatbaar is.

Elias en Vogelwerkgroep Alkmaar, heel erg bedankt voor jullie gastvrijheid en inzet om van deze ochtend samen met ons een succes te maken!

Wordt vervolgd!

In memoriam Willen Rol 30 april 1954 – 7 augustus 2024

9 Augustus belde ik met Willem Rol, zoals ik wel vaker deed sinds hij ziek geworden was. Ik kreeg wel een Willem Rol aan de lijn maar niet degene die ik verwachtte/hoopte – de Willem Rol die ik zocht was twee dagen daarvoor overleden. Na een kort ziekbed want we hoorden pas eind April dat hij ongeneeslijk ziek was. Het gesprek was daardoor moeilijk en kort. Begrijpelijk natuurlijk, en zo geheel anders dan de gesprekken die ik daarvoor met Willem had gevoerd. Die waren enthousiast, bevlogen, vaak ook analytisch, nuchter en to the point en gingen over vele onderwerpen; maar ze kwamen altijd terug bij Willems liefde voor natuur, vogels, planten en buiten zijn! Ik kende hem pas een aantal jaren sinds hij meer actief was in de SVN en was hem ook meerdere keren in het veld tegengekomen waarbij we altijd een praatje maakte en hij altijd weer zichtbaar aan het genieten was van het buiten zijn. Hij heeft veel bijgedragen aan de SVN en was zeer actief betrokken bij o.a. onze discussies met Tennet over de tracékeuze voor een nieuwe 380 kV hoogspanningsleiding dwars door Noord-Holland. Dat is nu helaas voorbij. We zullen hem enorm missen, vooral om zijn positieve instelling en zijn grote kennis en bevlogenheid! We wensen Marrianne en kinderen, hun familie en hun vrienden en kennissen heel veel sterkte om dit grote verlies te dragen.

Namens voorzitter SVN, Hans Stapersma

Afbeelding rouwkaart familie Rol

Een citaat uit het artikel van Willem uit de nieuwsbrief van juni 2023. Hieruit blijkt wel hoe een bevlogen vogelaar Willem was.

De veentjes in het oostelijk deel van de Eilandspolder (Staatsbosbeheer) heb ik in 2023 voor de derde keer geïnventariseerd. Het merendeel van de veentjes ligt als 'kralenkettingen' langs de Gouw en de Delft (twee brede sloten). Van ongeveer 60 veentjes heb ik details over flora en beheer genoteerd. Daarbij heb ik rietvogels meegenomen. In het najaar heb ik trekvogels geteld. Deze gegevens lenen zich voor vergelijking met de Zaanse veenweidegebieden...

Link naar het hele artikel over de Eilandspolder van Willem.

Ruim 30 hectare aan nieuw bos in Noord-Holland

Op verschillende locaties in Haarlemmermeer, Zaanstad, Koggenland en Castricum wordt ruim 30 hectare nieuw bos aangelegd.

Het bos wordt aangeplant ter compensatie van bos dat eerder is gekapt in natuurgebieden (Natura 2000). Dit kappen gebeurt als maatregel om bedreigde natuurwaarden in deze gebieden te herstellen, bijvoorbeeld door de verstuiving in de duinen weer op gang te brengen.

De nieuwe bossen die als compensatie worden aangeplant, liggen buiten bestaande natuurgebieden, bijvoorbeeld op gemeentegrond. De provincie heeft de gemeenten Haarlemmermeer, Zaanstad, Koggenland en Castricum subsidie toegekend (in totaal € 1,7 miljoen) voor een deel van de aanlegkosten.

Gedeputeerde Rosan Kocken (Natuur): "Het planten van bos is goed voor het klimaat én het zorgt voor meer biodiversiteit. In veel van onze natuurgebieden kunnen we geen extra bomen planten, omdat dit juist open landschappen moeten blijven. Deze bossen leggen we dichtbij dorpen en steden aan. Daar zijn ze heel gewenst. De bossen bieden de inwoners extra recreatiemogelijkheden in hun directe woonomgeving. Dat vind ik een mooi resultaat van onze samenwerking met deze gemeenten".

Haarlemmermeer
In de gemeente Haarlemmermeer gaat het om nieuw bos op 3 locaties: een dorpsbos bij

Abbenes, een groenzone in Zwanenburg West en uitbreiding van de Groene Carré Zuid bij Hoofddorp.
Het dorpsbos in Abbenes (bijna 7 hectare) wordt via wandel- en fietspaden goed toegankelijk voor de bewoners van Abbenes en van de omliggende dorpen. Het project Zwanenbrug West (ongeveer 2,5 hectare) omvat een groenstrook die de bebouwde kom van Zwanenburg West verbindt met weilanden en akkers. Er komen bosgebieden, recreatiepaden en bruggetjes. In de Groene Carré Zuid - onderdeel van Spaarnwoude Park - worden meer bomen en groen geplant (ongeveer 7,5 hectare). Het gebied vormt een belangrijke ecologische verbinding tussen verschillende recreatiegebieden in de Haarlemmermeer.

Hembrugterrein
In Zaandam komt extra bos op het Hembrugterrein. Het bestaande Hembrugbos is al zo'n 100 jaar oud en werd oorspronkelijk geplant om Zaandam af te schermen voor het ontploffingsgevaar van de ammunitiefabrieken uit de 1e wereldoorlog. Met financiële hulp van de provincie kan de gemeente Zaanstad het bos nu uitbreiden (circa 1 hectare) en daarmee de natuurwaarden versterken. Het nieuw in te richten terrein wordt een bosverbinding tussen het zogenaamde Plofbos en het Naoorlogse Bos.

Ursem en Castricum
In Ursem komt een dorpsbos met waterberging (ca. 12 hectare daarvan is compensatiebos). De gemeenteraad van Koggenland heeft onlangs ingestemd met dit initiatief van het Doeteam Groener Ursem. Op woensdag 17 juli organiseert de gemeente een informatieavond over het toekomstige dorpsbos in Ursem.
In Castricum is een moerasbosje aangelegd langs de Provincialeweg N203. Het drassige bos is onderdeel van een nieuw natuurgebied met een waterpartij, gelegen aan de oostrand van het dorp. Er wordt ook een wandelpad aangelegd.

Boscompensatie
In het Provinciaal Programma Landelijke Gebied (PPLG) staan de opgaven en doelen die Noord-Holland de komende jaren wil bereiken om het landelijk gebied mooi, beleefbaar en gezond te houden en een toekomstperspectief te bieden voor de boeren. Een van de onderdelen van het PPLG is om bos dat tussen 2017 en nu in Natura 2000-gebieden is gekapt, te compenseren. Dit kappen gebeurt als maatregel om bedreigde natuurwaarden in deze gebieden te herstellen. De bossen die als compensatie worden aangeplant liggen buiten bestaande natuurgebieden (NNN). De verwachting is dat de provincie de 'subsidieregeling boscompensatie' in de loop van 2024 opnieuw voor gemeenten openstelt.

Link naar de provincie N-H

Schapen ingezet voor natuur in de Amsterdamse Waterleidingduinen

In de periode juli tot en met november komt een schaapskudde helpen met natuurherstel in het natuurgebied Amsterdamse Waterleidingduinen. Zo'n 250 tot 300 schapen worden ingezet om vergrassing tegen te gaan.

Door de neerslag van stikstof ontstaat er verruiging in de duinen. Dat betekent dat bepaalde grassen en struiken sterk groeien, waardoor de biodiversiteit onder druk komt te staan. De grassen overwoekeren namelijk bijzondere planten die beschermd moeten worden. De grazende schapen spelen een belangrijke rol bij het behoud van de duinen, die een uniek landschap vormen in Europa.

Konijnen en damherten
Net als schapen zijn ook konijnen belangrijk voor het behoud van grijze duinen, omdat ze grassen eten. Daarom wordt gewerkt aan het herstel van de konijnenpopulatie door extra konijnen in het gebied te plaatsen. De grote populatie damherten heeft sinds 10 jaar de rol van grote grazers in het gebied. De voedselkeuze en het graasgedrag van damherten wijken echter sterk af van bijvoorbeeld schapen. Damherten bepalen zelf waar ze grazen en zijn kieskeurig, met een sterke voorkeur voor bloeiende kruiden, jonge planten en bijzondere plantsoorten. Schapen daarentegen zijn te sturen en eten op wat hen op dat moment wordt voorgeschoteld, zoals de grassen die op dit moment overwoekering veroorzaken.

Begrazingsplan
Waternet heeft in samenwerking met Rinnegom Landschapsbeheer een begrazingsplan gemaakt. De kudde is 5 maanden aanwezig en wordt op verschillende locaties binnen het natuurgebied ingezet. De schapen worden niet bijgevoerd en eten alleen maar de grassen uit het natuurgebied. Op die manier komt er geen extra stikstof via de poep van de schapen in het gebied.

Natuurherstel
Samen met partnerorganisaties zet de provincie zich in voor het herstel van natuurgebieden. De inzet van de schaapskudde maakt deel uit van het Uitvoeringsprogramma Natuur 2024-2030. Dit programma bevat een combinatie van maatregelen gericht op het versterken en verbeteren van de voor stikstofgevoelige leefgebieden in Noord-Holland. Het doel is het herstel en behoud van de biodiversiteit in de Noord-Hollandse Natura 2000 gebieden.

Link naar provincie N-H

Plan van aanpak voor uitwerking robuuste oplossing Verbinding A8-A9

Voor het onderzoek naar de robuuste oplossing Verbinding A8-A9 is een plan van aanpak gemaakt.
Er worden 5 stappen doorlopen en aan het eind (in 2027) besluiten Gedeputeerde Staten of een van de onderzochte varianten een robuuste oplossing kan vormen.
Voor de robuuste oplossing voor een verbinding A8-A9 werkt de provincie samen met de Vervoerregio Amsterdam, de gemeenten Zaanstad, Uitgeest, Heemskerk, Beverwijk en Velsen en de rijksoverheid. Het onderzoek wordt gedaan omdat uitvoering van het in 2021 gemaakte landschapsplan onzeker is door de hoge investeringskosten van ruim €900 miljoen.

Wat is een robuuste oplossing?
Daarmee wordt een andere optie bedoeld voor een weg tussen de A8 en de A9 zoals beschreven in het landschapsplan. Voorwaarde is dat ook deze weg zorgt voor verbetering van de leefbaarheid langs de N203 in Krommenie/Assendelft en een betere doorstroming van het verkeer. Bovendien moeten de investeringskosten te financieren zijn.

Aanpak in 5 stappen
Het onderzoek wordt in 5 stappen uitgevoerd. Aan het eind van iedere stap worden de resultaten bekend gemaakt.
Stap 1: Actualisatie van de effecten

Stap 2: Gesprek met de omgeving (naar verwachting in 2025)
Stap 3: Besluit wel/niet verder uitwerken van de variant(en)
Stap 4: Verdere uitwerking van het ontwerp van de variant(en)
Stap 5: Besluit robuuste oplossing

Te onderzoeken varianten
Het onderzoek richt zich op 2 varianten die niet door het gebied van het werelderfgoed Stelling van Amsterdam gaan. Het gaat om de varianten die in de planstudie staan beschreven als alternatief 2 en alternatief 7 uit de planstudie. Bij alternatief 2 blijft het verkeer de huidige route via de N203 gebruiken. Bij alternatief 7 gaat het om een nieuwe weg langs de wijk Kreekrijk, die direct ten westen van Krommenie de A8 met de N203 verbindt.

Commentaar SVN: bovenstaand is het nieuwe Plan van Aanpak van de Provincie nu het originele plan – *7 km asfalt dwars door de groene long en de Stelling van Amsterdam* – te duur is gebleken. De Groene Combinatie, een ad hoc samenwerkingsverband van een aantal natuurorganisaties (waaronder SVN) en lokale belangenpartijen, heeft een paar jaar geleden al zo'n oplossing aangedragen (inclusief vervoersoplossingen en landschappelijk inpassingsplan met versterking van de natuur) die heel erg lijkt op één van de huidige varianten die nu gaan worden onderzocht (alternatief 2). Wie weet gaat de Provincie in al haar wijsheid ooit eens een keer inhoudelijk praten met de direct betrokken Groen Combinatie.

Een uitgebreide beschrijving van de stappen is te lezen in het Plan van Aanpak

---

Koeien en grutto's die naast elkaar leven, dat is de oplossing

Tekst Sietske Mos, foto Gerard Hund

Nederland beschermt de grutto en andere weidevogels te weinig, is de conclusie van de Europese Commissie. Binnen twee maanden moet het ministerie van Landbouw met nieuwe plannen komen.

Theunis Piersma, hoogleraar Trekvogelecologie aan de RUG, ziet kansen voor de nieuwe regering. 'Ze hebben er 40 jaar een potje van gemaakt, maar ik laat me graag verrassen!', zegt hij.

Publieke opinie verandert
Hij merkt dat de publieke opinie aan het veranderen is. 'Mensen willen in een prettiger landschap leven, geen gifstoffen meer, droge voeten en geen uitdrogende gebieden. Dit sluit aan met alles wat nodig is voor de grutto. In de provincie zijn al vele projecten om de vogels te helpen.
Volgens Piersma stelt Europa terecht dat dit niet genoeg is. 'De hele landbouw moet worden veranderd, anders blijft het dweilen met de kraan open. De weilanden waar de koeien lopen, moeten volgens Piersma anders worden ingericht. Zodat koeien en de weidevogels naast elkaar kunnen leven. Nu is de landbouw vooral gescheiden van het leefgebied van de akker- en weidevogels.

Duurzame landbouw
In Zuid-Holland gaat het beter met de vogelpopulatie. Dit komt onder andere door de verhoging van de waterstand. 'Als het daar kan, waarom zouden we in het Noorden dan vasthouden aan een lage waterstand?'

Piersma ziet dat vooral jonge boeren graag de omslag willen maken naar duurzame landbouw. 'Zij hebben heel goed door wat er speelt. Het ontbreekt hen alleen aan steun. Ik hoop dat dit op gang wordt geholpen en dat het geld niet alleen naar de grote agrobedrijven gaat.'

Verbeterplan of actieplan
Nederland moet dus met een verbeterplan komen. Doet zij dit niet, dan komt de Europese Commissie zelf met een actieplan. Het ministerie van Landbouw is verplicht om dit uit te voeren. In het uiterste geval kan het Europese Hof van Justitie een boete opleggen voor het niet naleven van de regels.

Grote zorgen om plannen voor oefenterrein defensie in Zwanenwater

Mariska van der Leij, Natuurmonumenten

Defensie zoekt naar nieuwe locaties voor de uitbreiding van oefenterreinen. Eén daarvan is het Zwanenwater, waar amfibische oefeningen zouden moeten gaan plaatsvinden.

Wij zijn geschrokken van de plannen en maken ons grote zorgen. Het Zwanenwater is een kwetsbaar en beschermd natuurgebied. Wij vinden het ondenkbaar dat hier dergelijke activiteiten zouden gaan plaatsvinden.

De natuur in Nederland staat onder hele grote druk.
Het beschermen ervan is noodzakelijk. Uit onderzoek blijkt dat ook 86% van Nederlandse inwoners dat heel belangrijk vindt. Er gelden bovendien nationale en internationale afspraken om het Zwanenwater te beschermen. Lea van der Zee, gebiedsmanager van o.a. het Zwanenwater: *In het Zwanenwater passen geen oefeningen door defensie.* We zijn overvallen door de plannen en gaan zeker actie ondernemen. We zijn ons nu aan het beraden in welke vorm.

Natuurparel in Nederland
Het Zwanenwater is een prachtig en waardevol gebied. Een heel divers duingebied met twee duinmeren als blikvangers. Het zijn de twee grootste natuurlijke duinmeren van West-Europa. In het Zwanenwater broeden jaarlijks meer dan 75 vogelsoorten en het gebied ligt op de route van talloze trekvogels. Die vinden in de duinmeren voedsel en rust.
De duinmeren zijn in de loop van de 18e eeuw ontstaan door stijging van het grondwater en regenwater dat bleef staan, net achter de zeereep. Het Zwanenwater is een walhalla van orchideeën. Wel liefst twaalf soorten groeien en bloeien er in mei en juni, met duizenden tegelijk. Ze geven het Zwanenwater volop kleur, net als de witte parnassia, de roze echte koekoeksbloem en de gele grote ratelaar. In augustus kleurt het Zwanenwater paars door de bloeiende struik- en dopheide. Al die bloemen trekken volop vlinders en andere insecten aan. Heel veel bezoekers genieten jaarrond van deze bijzondere natuur en de rust.

Kwetsbaar en beschermd
Het Zwanenwater is dan ook niet voor niets beschermd. Samen met de Pettemerduinen is het Zwanenwater aangewezen als Natura2000-gebied om de bijzondere natuurwaarden. Ook is het Zwanenwater aangewezen als Wetlandgebied vanwege de internationale betekenis als verblijfplaats voor watervogels en het belang voor planten en dieren. De hoge biodiversiteit is daar de reden voor, maar ook de hoge mate van rust. Een aantal wateren vallen onder beschermde waterregels (Kaderrichtlijn Water) en het hele Zwanenwater is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland.

Natuur ontzien
Natuurmonumenten begrijpt dat Defensie ruimte nodig heeft voor oefeningen in eigen land. Wij vinden daarom dat in ieder geval voor alle potentiële locaties vooraf onderzoek gedaan moet worden naar de consequenties van militaire activiteiten op de natuur en dat bij de locatiekeuze kwetsbare natuurgebieden en natuurparels worden ontzien en soorten niet worden aangetast.

Brief aan ministerie
Wij hebben begin september een brief aan het ministerie van Defensie gestuurd waarin wij onze zorgen uiten over het Zwanenwater als oefengebied voor defensie. Wij vragen daarin ook – net als de Commissie MER in haar advies – eerst naar redelijke alternatieven te zoeken met minder negatieve gevolgen voor kwetsbare en beschermde natuur, zoals de Maasvlakte.

Lees hier de plannen van Defensie en de tekst van defensie waarin Zwanenwater staat opgenomen als zoeklocatie.

Over een lengte van tientallen kilometers worden de Markermeerdijken versterkt.

foto Gerard Hund

Bij de aanleg van de nieuwe oeverdijk in Hoorn versterkt het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier waar mogelijk ook de biodiversiteit. Samen met de gemeente Hoorn worden op de oeverdijk winterverblijven voor ringslangen en broedplaatsen voor oeverzwaluwen gerealiseerd.

Over een lengte van tientallen kilometers worden de Markermeerdijken versterkt. Bij de aanleg van de nieuwe oeverdijk in Hoorn versterkt het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier waar mogelijk ook de biodiversiteit. Samen met de gemeente Hoorn worden op de oeverdijk winterverblijven voor ringslangen en broedplaatsen voor oeverzwaluwen gerealiseerd.

Bijzonder in het project bij Hoorn is het hergebruik van oude steunstenen uit de 16e eeuw. Deze maakten ooit onderdeel uit van de Westerpoort en de versterking van de stad aan de zeezijde. Op de oeverdijk krijgen zij een nieuwe bestemming. Ze worden gebruikt als winterverblijven voor de ringslang. De kern bestaat uit kleine stenen uit de aangebrachte grond, zodat de ringslangen er doorheen kunnen glijden. De buitenste laag bestaat uit de grotere stenen waaronder de oude stenen uit de stadsmuur. Op deze manier ontstaat een vorstvrije winterverblijfplaats voor ringslangen.

Voor oeverzwaluwen wordt op de dijk een broedwand aangelegd waar de vogels broedplekken in maken. Deze wand bestaat voornamelijk uit zand en een toplaag van teeltaarde voor begroeiing tegen verstuiving. Verder zijn er veel mogelijkheden om ook andere vogels meer broedplaatsen te bieden. Zoals met de aanleg van takkenrillen van vrijgekomen materiaal, het inbrengen van dood hout en het behoud van een broedeiland voor de noordse stern en het visdiefje.

Omdat broedvogels gebaat zijn bij rust, dient het gebied gescheiden te zijn van het nabije stads- en hondenstrand en het fietspad over de dijk. Ook is watersport niet wenselijk omdat dit de rust kan verstoren die broedvogels nodig hebben. Wanneer de vooroever af is en is opgeleverd aan het hoogheemraadschap, worden ook broeihopen voor de ringslang aangelegd. Op deze plekken kan de ringslang de eieren afzetten. Deze hopen bestaan uit organisch materiaal en zorgen voor een constante en wat hogere temperatuur, wat ideaal is voor de ontwikkeling van de ringslangembryo's.

bron: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier,

Europa: Nederland moet weidevogels beter beschermen

Nederland is als EU-lidstaat op grond van de Vogelrichtlijn verplicht om de grutto en andere weidevogels én hun leefgebieden te beschermen, maar komt zijn internationale verplichtingen niet na.
Dat is de conclusie van de Europese Commissie, die op basis hiervan heeft besloten een inbreukprocedure − *een juridische procedure vanwege het niet naleven van Europese wetgeving* − te starten tegen de Nederlandse overheid.
Een krachtig signaal, aldus Vogelbescherming, dat al jaren roept om actie voor de steeds verder afnemende aantallen weidevogels. “Er moet nu echt wat gebeuren voordat we onze weidevogels voorgoed verliezen”, aldus Karsten Schipperheijn, directeur van Vogelbescherming Nederland.

Zorgwekkende afname
De aantallen van veel soorten weidevogels in Nederland laten al vele jaren een zorgwekkende achteruitgang zien. Zo is de grutto – onze nationale vogel – in de afgelopen 50 jaar sterk in aantal gedaald, van 120.000 naar rond de 25.000 paar nu. Dit terwijl Nederland als internationaal van groot belang is voor de grutto en ons land daarom een internationale verantwoordelijkheid heeft om de soort voor uitsterven te behoeden.

De belangrijkste oorzaak van deze daling van het aantal weidevogels – *en zelfs het nagenoeg verdwijnen van soorten als kemphaan en watersnip* – ligt in de intensivering van de landbouw. Weidevogels, waaronder grutto ook kievit, tureluur, scholekster en veldleeuwerik, hebben grote, aaneengesloten, open gebieden nodig. Met extensief, kruidenrijk en structuurrijk grasland met een hoog waterpeil. Hier vinden ze beschutting voor de nesten en genoeg voedsel (regenwormen, insecten). Het gras moet laat worden gemaaid, pas nadat de jongen zijn uitgevlogen.

Helaas zijn zulke gebieden bijna overal vervangen door eentonige graslanden met bijna alleen maar Engels raaigras, waar het waterpeil laag wordt gehouden. Om het tij te keren ten gunste van weidevogels zijn vergaande maatregelen nodig om hun broedgebieden effectief te beschermen, waaronder het aanwijzen van Natura 2000-gebieden voor broedende weidevogels. Met voor weidevogels optimaal, aangepast (agrarisch) beheer.
Er moet nu echt wat gebeuren voordat we onze weidevogels voorgoed verliezen
Karsten Schipperheijn

Reddingsplan is er, nu nog actie
Reeds in 2016 diende Vogelbescherming een klacht in bij de Europese Commissie, omdat Nederland zijn internationale verplichtingen ten aanzien van de bescherming van weidevogels en hun leefgebieden toen al stelselmatig niet nakwam. Sindsdien is de situatie voor de weidevogels verder verslechterd en is vanuit de Europese Commissie nu dus overgegaan tot een zogenoemde **'inbreukprocedure'**.

Het gaat in de kern om drie verplichtingen voor Nederland die (ook) van toepassing zijn op de grutto en alle andere weidevogels.

Nederland moet:
Alle nodige maatregelen nemen voor de instandhouding van populaties van alle inheemse vogelsoorten.
Alle nodige maatregelen nemen voor het beschermen, in stand houden of herstellen van leefgebieden in voldoende gevarieerdheid en omvang voor alle inheemse vogelsoorten.
Speciale beschermingsmaatregelen treffen voor bedreigde en kwetsbare vogelsoorten en alle andere trekvogels, in het bijzonder door de aanwijzing en bescherming van speciale beschermingszones die bekend staan als vogelrichtlijngebieden ofwel Natura 2000-gebieden.
Voor de grutto heeft de Nederlandse overheid al plannen klaarliggen waar bescherming van weidevogels prioriteit heeft, zoals het Aanvalsplan Grutto. Vogelbescherming is een van de initiatiefnemers van dit reddingsplan, dat concrete aanbevelingen bevat om de grutto en andere weidevogels te behouden in ons boerenland en boeren hierbij (financieel) te ondersteunen.

Een cruciaal onderdeel van het Aanvalsplan Grutto is het bieden van langjarige financiële zekerheid aan boeren die willen meedoen. Ondanks herhaaldelijke oproepen heeft de overheid deze zekerheid helaas nog steeds niet gerealiseerd, terwijl het vorige kabinet het plan wél heeft omarmd. Boeren die juist hun steentje willen bijdragen aan weidevogelbeheer zijn hiervan de dupe, terwijl het draagvlak voor verduurzaming groot is, mits dit op basis van de juiste voorwaarden gebeurt.

Meer nodig
Schipperheijn van Vogelbescherming Nederland maakt zich ernstige zorgen over de grote afname van weidevogels. Toch denkt hij liever in mogelijkheden: "De Nederlandse overheid is nu aan zet om de grutto naar behoren te beschermen en niet vrijblijvend wat voorstellen te doen, maar laten we niet vergeten dat weidevogels ook boeren nodig hebben. Er zijn al veel boeren die zich dagelijks inzetten voor weidevogels, maar de overheid moet meer bieden om hen goed te ondersteunen en het aantal weidevogelvriendelijke boeren verder uit te breiden. Cruciaal is dat deze boeren langjarige contracten krijgen en geholpen worden bij de aankoop van grond om te extensiveren. Een groter stuk land om te laten begrazen dus, en met genoeg plek voor weidevogels om te broeden. Hiervoor zou structureel budget vrijgemaakt moeten worden. Boeren verdienen langjarige zekerheid en een gezond verdienmodel."

Cultuurlandschap mét weidevogels
De Europese Commissie heeft met het starten van de inbreukprocedure Nederland opdragen om zijn internationale verplichtingen én verantwoordelijkheid ten aanzien van weidevogels alsnog na te komen. Dit kan zelfs leiden tot een veroordeling door het Europese Hof van Justitie.
"We hopen dat het bij deze zaak niet zover hoeft te komen en dat Nederland aan z'n verplichtingen voldoet. Vanuit Vogelbescherming werken we graag mee aan oplossingen. Daarbij hebben we liever dat de Nederlandse overheid actie onderneemt omdat ze zelf ook inziet dat het zo niet meer kan", aldus Karsten Schipperheijn.

"Samen moeten we de plannen realiseren om een cultuurlandschap mét weidevogels in ere herstellen. De Nederlandse overheid is aan zet, alle ogen zijn nu gericht op het Regeerprogramma. **Er moet nu wat gebeuren voordat het te laat is voor de weidevogels."**

Documenten over ingebrekestelling om Europese Vogelrichtlijn zijn vertrouwelijk

Staatssecretaris Rummenie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur reageert in een brief aan de Tweede Kamer op schriftelijke vragen die zijn gesteld door het NSC over de ingebrekestelling vanwege de niet-naleving van verplichtingen uit Europese Vogelrichtlijn. De inbreukprocedure is vertrouwelijk. Rummenie kan de Tweede Kamer daarom niet informeren over de inhoud van de ingebrekestelling en moet zich beperken tot het persbericht dat de Europese Commissie op donderdag 25 juli heeft gepubliceerd.

Rummenie zegt begrip te hebben voor de behoefte bij leden van de Tweede Kamer om de exacte argumentatie van de Europese Commissie te kennen ten behoeve van een openbaar debat. Daarom is wel gevraagd of documenten met de Tweede Kamer gedeeld zouden mogen worden, maar het uitgangspunt van de Europese Commissie is dat alle documenten in een lopend inbreukdossier strikte vertrouwelijkheid behoeven. De staatssecretaris verwacht niet dat de Eurocommissaris van deze lijn zal afwijken als hij hem daarop persoonlijk zou aanspreken.

Ministerie van Landbouw Visserij Voedselzekerheid en Natuur

Geef de natuur een stem

Wij nodigen je graag uit voor de **'Stem van de Natuur'** op **woensdag 6 november**.
Samen met burgers, ondernemers, kunstenaars, wetenschappers en bestuurders zoeken we op deze middag naar wegen om de ‘Stem van de Natuur’ een vast onderdeel te maken van ons dagelijks leven: op school, in de zorg, op het werk, in onze vrije tijd, in onze lifestyle (kleding, voeding,..).

Verbeelding en feiten inzetten voor vervolgstappen

Op deze middag presenteren 10 Noord-Hollandse IVN afdelingen het eerste overzicht met verhalen, feiten en wensen van iconische soorten uit hun gebied. Wat vraagt de visotter van ons? Welke wensenlijst heeft de wilg? Wat kunnen wij leren van de roerdomp? We hebben interessante sprekers en kunstenaars om hun perspectieven met ons te delen hoe we de natuur een sterkere stem kunnen geven in ons dagelijkse doen en laten. Je hebt er zin in om mee te denken en om vervolgstappen te verkennen.

Meld je dus alvast aan, in oktober volgt meer informatie.

Nog even aandacht voor het Wim Ruitenbeek Fonds

Het **Wim Ruitenbeek Fonds** ondersteunt onderzoek en publicaties (ook educatieve) gericht op vogel- en natuurbescherming in de provincie Noord-Holland.

Een publicatie kan zijn in de vorm van een boek of een ander document. Voor voorbeelden kijk op Wim Ruiten beek Fonds Projecten

Voor vragen over een aanvraag vanuit het Wim Ruitenbeek Fonds klik hier

---

www.vogelwerkgroepennh.nl

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}.• Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden. • U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen. • Voor een goede ontvangst voegt u nieuws@vogelwerkgroepennh.nl toe aan uw adresboek.

Laposta